

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Quid nomine effectus prædestinationis comprehendatur. disput. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

à multis dicitur) confabulari possemus, in mente ipsa imperantis cerneretur.

Deinde verò, quod ad Deum optimum maximum atinet, potest sententia illa impugnari. Primo, quoniam ut Deus efficaciter velit, vel media, quibus prouidet prædestinatum peruenitur in vitam æternam, vel effectus alios suæ prouidentiae, factus est iudicium, quo intuetur accommodatione eorum ad finem: ut item, quod ita fieret, satis est volitio diuina efficax: ergo illis duobus actibus integrè & perfectè cõpletur ratio prædestinationis aut prouidentiae. Superflueque ponitur in Deo actus voluntatis, quo, post iudicium illud, voluntas liberè moueat intellectum ad eliciendum actum imperandi, vel circa suam volitionem mediorum ad finem, vel circa executionem, ac existèntiam mediorum, ut ab ipso Deo efficienter emanent: maxime cum eadem ratione, qua voluntas diuina sine prauo aho imperio intellectus posset velle ipsum actum imperandi liberum (alioquin, vel Deus nihil omnino veller, vel daretur infinitus processus, tum in voluntatibus quibus actus imperandi veller, tum in ipsis imperandi actibus) possit etiam velle res alias. Secundo, quoniam ut D. Thomas q. 14. art. 8. affirmat, docetque communis Theologorum sententia, notitia sola diuini intellectus non est causa rerum, sed indiget determinatione libera voluntatis, quid quod intelligitur, sit volitum: ergo nostro intelligendi more cum fundamento in re, nec ars, nec vlla alia notitia diuini intellectus, est proximum principium rerum, sed solum id habet diuina volitio efficax, qua talis notitia determinatur: quò fit, ut imperium diuini intellectus non sit proximum principium rerum, ac proinde neque rationem prouidentiae, neque prædestinationis compleat. Cum ergo ut Deus efficaciter possit velle res, satis esse videatur cognitio earum, atque accommodationis quarundam ad alias: quandoquidem Deum cum ea sola notitia non posse velle ut res sint, derogare videatur diuinæ potentiae ac perfectioni: in eòque quod velle possit, nulla cernatur contradictio: fit, ut nec prædestinatio, nec prouidentia imperium diuini intellectus includat. Quando ergò Gen. 1. dicitur, Dixit Deus fiat lux, & facta est lux. & Psalm. 32. Ipse dixit, & facta sunt, ipse mandauit, & creata sunt: sermo est metaphoricus, quo subesse omnia diuinæ voluntati ac potentiae exprimitur, eique agenti per intellectum & voluntatem omnia, etiam quæ cognitione carent, quasi ad nutum obedire: perinde atque ille alius sermo ad Romanos 4. Vocat ea, quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt, metaphoricus etiam est.

Explicatur aliqua sacra scriptura loca.

Confirmatio contraria sententia diluitur.

Ad primum Scoti respondetur.

Ad confirmationem contrariæ sententiæ negandum est, iudicium ac intuitum, quo Deus prouidet modum, & media, quibus aliquis perducendus est in vitam æternam, vel aliquid aliud est faciendum, non esse notitiam perfectissimè practicam.

Superest respondeamus ad argumenta, quibus opinio Scoti, & D. Bonaurenturæ confirmata est. Ad primum enim negandum est, prædestinationem in Scripturis sanctis appellari electionem, propositum aut dilectionem. Licet enim prædestinati dicantur electi, & dilecti: eò quod prædestinatio electionem in vitam æternam, atque dilectionem adiunctam habeat: inde tamen non sequitur, prædestinationem in Scripturis sanctis appellari electionem vel dilectionem. Fieri namque optimè potest, ut quæ coniuncta sunt adinuicem, variis nominibus significentur, & singula, concretè sumpta, de eodem sup-

posito prædicentur. Ex eo autem, quod prædestinati sumus secundum propositum voluntatis diuinæ, non sequitur propositum illud esse integram prædestinationem, sed ad eam esse necessarium, eamque complere.

Secundum verò argumentum solum probat, in prædestinatione includi actum voluntatis diuinæ, quò Deus efficaciter vult, quantum ex se est, conferre ea media quibus prouidet prædestinatum ad ultimum dependet à libero suo arbitrio peruenitur in vitam æternam. Quare actus ille voluntatis diuinæ, neque tota causa est effectuum omnium prædestinationis, cum multi ab influxu libero arbitrij pendeant, neque necessitate vllam creato arbitrio inferat, ut art. 5. ostendimus.

Ad secundum.

DISPUTATIO III.

Quid nomine effectus prædestinationis comprehendatur.

Quod ad executionem prædestinationis atinet, dubium est: vitrum nomine effectuum prædestinationis, intelligantur solum illi, qui supernaturales, finique supernaturali in suo ordine & gradu congruentes sunt, atque adeo ad ordinem gratiæ dicuntur pertinere, de quibus in Concordia q. 14. art. 13. à disp. 8. & rursus à 35. latè dictum est: an verò vniuersim omnes, qui ad vitam æternam consequendam, aut incrementum illius aliquo modo conferunt.

Breuitè dicendum est: In primis comprehendere eos omnes, qui ad ordinem gratiæ pertinent, atque etiam vitam ipsam æternam, ad quam cetera dona gratiæ tanquam ad finem ordinantur. Hos verò omnes, ut præcipuos, comprehendit Paulus ad Rom. 8. ubi effectus prædestinationis explicat illis verbis: Quos prædestinauit, hos & vocauit (per auxilia videlicet gratiæ præuenientis & excitantis, de quibus disputati: quibus citatis dictum est: tamen vocationem externam per prædicationem, exempla, flagella & alia, de qua vocatione ibidem dictum est non videatur excludere) quos autem vocauit, hos & iustificauit: quos autem iustificauit, illos & glorificauit. Porro gloria, licet finis sit, ad quem prædestinatio cetera omnia, quorum est ratio, dirigit: id tamen non tollit, quin effectus sit prædestinationis. Prouidentia namque causa est eius finis, quem per media intendit, ac efficit, licet sit ratio mediorum ad finem.

Explicatio quaesita.

Dicendum est deinde, omnia vniuersim nomine effectuum prædestinationis comprehendendi, quæ ad vitam æternam, incrementumve illius aliquo modo conferunt: de quorum numero sunt, complexio ad probitatem apta, bona educatio, aliorum orationes. Imò & mors ipsa, cum potius vno tempore, quam alio contingit: Quod probari potest, tum quia, ut ad Rom. 8. autor est Paulus, Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum: tum vel maxime, quoniam dona gratiæ pendunt sepe ex eiuſmodi aliis mediis.

Quòd item aliquis è vira decedat in gratia, atque adeo sit prædestinatus, interdù pendet ex eo, quod ei citius vel tardius suprema dies adueniat, iuxta illud Sap. 4. Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius, aut ne scilicet deciperet animum illius: placita enim erat Deo anima illius, propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum: ergo ea omnia inter effectus prædestinationis numeranda sunt.

Porro duo necessaria sunt, ut aliquid effectus sit prædestinationis. Vnum est, ut illud sit à Deo: quod enim à Deo non est, esse nequit effectus prædestina-

Ut aliquid sit effectus prædestinationis, requiritur.

M. C. D. D.

peccata non possunt esse effectus praedestinationis.

destinationis: quippe cum praedestinatio sit ipsemet Deus. Quod sit, ut peccata dici non possint effectus praedestinationis, cum à Deo esse non possint: tamen occasio saepe sint, ut aliquis beatitudinem, incrementumve illius consequatur. Permissio verò peccatorum, cum à Deo sit, & interdum cedat in commodum ipsius peccantis, cum inde humilior, cautior, & feruentior resurgit, & interdum in aliorum utilitatem, bene potest esse effectus praedestinationis. Alterum est, ut conferat ad beatitudinem, incrementumve illius re ipsa assequendum, vel sit beatitudo ipsa. Cum enim praedestinatio solum sit comparatione eorum, qui vitam aeternam consequentur, esto effectus aliquis sit à Deo, atque is sit gratia gratum faciens, si tamen eo quis peruenturus non est in vitam aeternam, poterit effectus providentiae, qua à Deo in vitam aeternam dirigitur, non tamen praedestinationis, quae nulla est comparatione eius, qui tali effectu à Deo adiuvatur: quandoquidem supremam felicitatem sua culpa non assequetur.

ARTICVLVS III.

Quid sit reprobatio.

Reprobatio qui modo ap reprobationi opponitur. Approbatio qua ratione peccata ad intellectionem.

Reprobatio approbationi opponitur, non quocumque modo sed tamquam reiectio rei minima apta, exclusionem illius ab eo, ad quod, dum res aliqua approbatur, quasi digna admititur. Porro approbatio ad intellectum spectat: est enim iudicium mentis, quo aliquid iudicatur verum, bonum, dignum, aut aptum accommodatumve ad aliquid. Quoniam verò dum alicui rei assensum praebemus, illam tamquam veram admittimus, acceptamus, ac approbamus: Augustinus lib. 1. contra Academicos cap. 4. & in Enchirid. cap. 17. definit errorem, esse falsi pro vero approbationem. Licet autem approbatio interdum in solo mentis iudicio sistat, saepe tamen includit etiam actum voluntatis, quo res aliqua ad id eligitur, & acceptatur, ad quod mentis iudicio approbatur. Idque praesertim, quando approbatio est ad eum finem, qui non solum finis, sed etiam praemij, pro qualitate meritum conferendi, rationem habet.

Error quid.

Quia ergo hoc loco solum nobis est sermo de approbatione ac reprobatione creaturarum mente praeditarum in comparatione beatitudinis, finis ac praemij eidem propositi, ut pro qualitate meritum aut de meritum, vel illis, tamquam dignis, reddatur, vel, tamquam eo indignis, denegetur, ac proinde iusta sententia adigantur supplicii aeternis, in hunc modum utramque possumus definire. Approbatio, est iudicium aeternum, quo creatura rationalis felicitate sempiterna à Deo digna iudicatur, cum proposito absoluto ea de causa futurae remunerationis. Reprobatio verò, iudicium est aeternum quo creatura rationalis à Deo indigna iudicatur vita aeterna, dignaque, quae aeterna poena puniatur, cum proposito eam perpetuò excludendi à regno caelesti, aut simul etiam puniendi cruciatibus aeternis, poenaeve sensus, prout fuerint illius peccata.

Reprobatio non opponitur approbationi.

Hinc iam facile erit intelligere, reprobationem non opponi directò praedestinationi, sed approbationi, quae nostro intelligendi more in Deo praedestinatione posterior est. Etenim, qui praedestinetur, non ponitur prius natura dignus vita aeterna, ut praedestinetur: sed per praedestinationem constituit Deus illi media conferre, quibus dignus

Molina in D. Thom.

A fiat vita aeterna: vnde ante praedestinationem non praevidebatur futurus dignus vita aeterna, nisi ex hypothesi, si Deus eum vellet ita praedestinare, eo autem ipso quòd Deus illum praedestinat, constituit illi conferre media, quibus perveniet in vitam aeternam, praevidet illum absolute & absque vlla hypothesi, futurum dignum vita aeterna, atque ut talem eum ad vitam aeternam approbat.

B Duplex ergo electio est in Deo meditanda. Vna, de qua loquitur Paulus ad Ephesios 1. qua ante mundi constitutionem elegit nos in Christo, non quia eramus sancti, sed ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in caritate, quod non est aliud, quam ob merita Christi media nobis voluisse conferre, quibus sancti essemus, & immaculati in conspectu eius in caritate, talisque in fine vitae reperiremur: at hoc nihil est aliud, quam praedestinasse nos in Christo. Vnde continuò subiungit: Qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis suae, in laudem gloriae gratiae suae, in qua gratificavit nos in dilecto Filio suo, in quo etiam nos sorte vocati sumus, praedestinati secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suae. Alia electio meditanda est, quae tamquam iam ex misericordia ac donis suis dignos effectus vita aeterna, nos ut tales acceptat eamque tamquam dignis nobis tribuere statuit. In iudicio ergo, quo tales nos iudicat, & in acceptione, ac proposito vitam aeternam nobis, ut dignis conferendi, posita est ratio approbationis, quae exprimeretur sententia illa Christi in die iudicij, Venite benedicti Patris mei, possidere paratum vobis regnum à constitutione mundi: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare, &c. Tamquam rationem enim quare praedestinati potius, quam reprobi, regnum caeleste experierit, tribuatque, reddit Christus Dominus ipsa opera, quae per diuinam gratiam iusti praestiterunt, quae tamen reprobi neglexerunt.

Electio duplex in Deo consideranda.

C Reicienda est ergo sententia Durandi in d. 40. q. 2. qui cum nobiscum consentiat, reprobationem opponi approbationi, & nihilominus existimet approbationem esse electionem, ait tamè, per electionem, cui reprobatio opponitur, praedestinos in vitam aeternam à Deo eligi, antequam praedestinetur. Purat enim Deum prius eligere ad beatitudinem, eosque voluntate absoluta beatitudine donare, indeque moveri ad inquirendum de medijs, quibus in finem propositum eos praedestinet. Quae sententia, non solum quatenus constituit electionem in vitam aeternam ante praedestinationem, sed etiam quatenus affirmat, tali electioni directò opponi reprobationem, quorumdam aliorum etiam est, ut mox dicemus. Verum tamen, neque talis electio est admittenda, ut art. 5. ostendemus, neque si admittenda esset, illi directò opponeretur reprobatio, ut diximus, fieri que iam magis manifestum.

Matth. 25.

Dur. sententia refellitur.

D Dices tamen, si praedestinationi non opponitur directò reprobatio, quid ergo illi opponitur? Respondendum est contradictoriè opponi ei, non praedestinationem, seu non esse praedestinati, nec opus est reperiri actum in Deo, qui illi quasi contrariè opponatur. Ratio est, quoniam non sicut Deus per praedestinationem causa est nostrae salutis, ita per aliquem suum actum, aut aliqua alia ratione, causa est nostri interitus, & perditionis, sed nos soli peccando perditionis nostrae causa sumus, iuxta illud Osee 13. Perditio tua ex te Israel: tantummodo in me auxilium tuum. Quia ergo media, per quae in vitam aeternam perducimur, à Deo per praedestinationem nobis sunt volita, atque donata: peccata

Dur. sententia refellitur.

Obiectio.

Solutio.

Praedestinationi cur nullus actus dicitur contrariè opponatur.